

Indexy spotřebitelských cen - inflace - leden 2024

15.2.2024 - Jiří Mrázek, Pavla Šedivá | Český statistický úřad

Spotřebitelské ceny meziměsíčně vzrostly o 1,5 %. Tento vývoj byl ovlivněn zejména vyššími cenami v oddíle bydlení. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v lednu o 2,3 %, což bylo o 4,6 procentního bodu méně než v prosinci.

Meziměsíční srovnání

Meziměsíčně spotřebitelské ceny v lednu vzrostly o 1,5 %. V oddíle bydlení se zvýšily především ceny elektřiny o 12,1 %, vodného o 10,9 %, zemního plynu o 3,6 %, stočného o 13,4 %, tepla a teplé vody o 3,2 %, nájemného z bytu o 0,9 % a výrobků a služeb pro běžnou údržbu bytu o 1,5 %. V oddíle alkoholické nápoje, tabák vzrostly ceny lihovin o 10,6 %, vína o 10,0 % a piva o 6,6 %. Vývoj cen v oddíle rekreace a kultura byl ovlivněn především vyššími cenami dovolených s komplexními službami o 7,0 % a rekreačních a kulturních služeb o 1,6 %. V oddíle stravování a ubytování vzrostly ceny stravovacích služeb o 1,7 %. V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje se meziměsíčně zvýšily zejména ceny nealkoholických nápojů o 3,9 %, ovoce o 5,0 % a zeleniny o 2,4 % (z čehož ceny brambor byly vyšší o 5,7 %). Na meziměsíční snižování celkové cenové hladiny měly v lednu největší vliv ceny v oddíle odívání a obuv, kde klesly ceny oděvů o 1,1 %. Z potravin byly nižší především ceny chleba o 3,5 %, uzenin o 2,4 % a cukru o 8,2 %.

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 1,7 % a ceny služeb o 1,3 %.

Meziroční srovnání

„Spotřebitelské ceny v lednu výrazně oslabily svůj meziroční růst na 2,3 %, což je nejnižší hodnota od března 2021. Tento vývoj byl ovlivněn především cenami bydlení a potravin a rovněž vyšší srovnávací základnou v loňském roce,“ uvedla Pavla Šedivá, vedoucí oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

Meziročně spotřebitelské ceny v lednu vzrostly o 2,3 %, což bylo o 4,6 procentního bodu méně než v prosinci. Zpomalení¹⁾ meziročního cenového růstu bylo ovlivněno především cenami v oddíle bydlení, kde většina sledovaných položek zmírnila svůj meziroční cenový růst. Především ceny elektřiny zmírnily v lednu svůj růst na 13,3 % (v prosinci 142,4 %), vodného na 10,9 % (v prosinci 16,3 %) a stočného na 10,5 % (v prosinci 26,9 %). Ceny v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje prohloubily svůj meziroční cenový pokles. Zejména ceny mouky v lednu klesly o 23,6 % (v prosinci pokles o 19,7 %), masa o 6,6 % (v prosinci pokles o 3,0 %), jogurtů o 7,6 % (v prosinci pokles o 1,4 %), sýrů a tvarohů o 9,7 % (v prosinci pokles o 5,4 %) a cukru o 21,9 % (v prosinci pokles o 17,2 %). Ceny ovoce zmírnily meziroční růst na 1,1 % (v prosinci růst o 5,8 %) a zeleniny na 13,3 % (v prosinci růst o 18,7 %).

Na meziroční růst cenové hladiny měly nadále největší vliv (i když v lednu významně oslabil) ceny v oddíle bydlení, kde kromě již výše zmíněného, vzrostly ceny nájemného z bytu²⁾ o 7,0 % a ceny výrobků a služeb pro běžnou údržbu bytu o 5,3 %. Ceny zemního plynu meziročně klesly o 6,5 % a tuhých paliv o 2,9 %. V oddíle alkoholické nápoje, tabák byly vyšší ceny lihovin o 3,4 %, vína o 5,0 %, piva o 4,0 % a tabákových výrobků o 6,9 %. V oddíle stravování a ubytování se zvýšily ceny stravovacích služeb o 8,5 % a ceny ubytovacích služeb o 11,5 %. V oddíle rekreace a kultura vzrostly ceny dovolených s komplexními službami o 3,4 %. K meziročnímu snížení celkové cenové hladiny

přispěly v lednu především ceny v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje (pokles o 3,9 %).

Náklady vlastnického bydlení (imputované nájemné) meziročně vzrostly o 0,4 % (v prosinci o 0,6 %). Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení nákladů vlastnického bydlení byl 102,5 %. (Více informací: Metodická poznámka.)

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 0,7 % a ceny služeb o 5,1 %.

Hladina bazického indexu spotřebitelských cen k základnímu období průměr roku 2015 byla v lednu 149,8 % (v prosinci 147,6 %).

Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v lednu 9,4 % (v prosinci 10,7 %).

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)³⁾

Podle předběžných výpočtů vzrostl v lednu HICP v Česku meziměsíčně o 1,8 % a meziročně o 2,7 % (v prosinci o 7,6 %). Podle bleskových odhadů Eurostatu byla meziroční změna HICP v lednu 2024 za Eurozónu 2,8 % (v prosinci 2,9 %), v Německu 3,1 % a na Slovensku 4,3 %. Nejvyšší byla v lednu v Estonsku (5,0 %) a nejnižší ve Finsku (0,7 %). Podle předběžných údajů Eurostatu byla meziroční změna HICP 27 členských zemí EU v prosinci 3,4 %, což bylo o 0,3 procentního bodu více než v listopadu. Nejvyšší byla v prosinci v Česku (7,6 %) a nejnižší v Dánsku (o 0,4 %).

(Více informací na internetových stránkách Eurostatu: HICP.)

* * *

Od ledna 2024 jsou indexy spotřebitelských cen počítány na aktualizovaných vahách, které primárně vycházejí z výdajů domácností v roce 2022 a jsou modifikovány odhadem výdajů roku 2023. Nově vypočítávané indexy jsou na všech úrovních spotřebního koše řetězeny k časové řadě indexů o základu průměr roku 2015 = 100. Tím je zajištěno pokračování této časové řady, ze které jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

¹⁾ **Zrychlení/zpomalení** růstu meziročního cenového indexu je rozdíl mezi aktuálním a předchozím meziročním indexem. Je proto závislé na změně aktuálního meziměsíčního indexu a zároveň na změně základny – meziměsíčního indexu (růstu/poklesu) ve stejném měsíci loňského roku.

²⁾ Nájemné z bytu zahrnuje jak nově uzavřené smlouvy, tak i stávající.

³⁾ HICP neobsahuje imputované nájemné.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-leden-2024>